

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1995-1996

24 JUIN 1996

PROPOSITION DE MODIFICATION DU REGLEMENT

**du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale
en vue de régler
les effets des transfuges**

(déposée par Denis GRIMBERGHS) (F)

Développements

Dans le cadre d'un scrutin par listes, les élus figurant sur des listes se trouvent mandatés par l'effet de la conjonction de leur présence sur une liste et de leur propre score électoral. Le vote de l'électeur à l'égard d'un candidat figurant sur une liste déterminée emporte nécessairement adhésion, tout à la fois, à la personne du candidat choisi et à la liste qui le présente.

Il est dès lors de bonne démocratie que, durant toute la durée de la législature, il soit fait référence, pour l'appréhension de la notion de groupe, au nombre des élus tel que déterminé lors des élections par le suffrage de la population.

En l'état, le règlement du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale n'appréhende par ailleurs pas l'impact d'un éventuel transfuge sur la situation du ou des groupes politiques constitué(s) conformément à l'article 9.1. du règlement.

Différentes questions restent dès lors ouvertes relativement à pareilles hypothèses de transfuges (La liste qui a obtenu 10 % des sièges au sein du groupe linguistique correspondant au sein du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale par l'effet du transfuge peut-elle ou ne peut-elle dès lors constituer un groupe politique conformément à

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1995-1996

24 JUNI 1996

VOORSTEL TOT WIJZIGING IN HET REGLEMENT

**van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad
om een regeling te treffen
voor de gevolgen van het overlopen**

(ingediend door de heer Denis GRIMBERGHS) (F)

Toelichting

In het kader van een stemming aan de hand van lijsten verkrijgen de verkozenen een mandaat door hun aanwezigheid op een lijst en mede door hun eigen verkiezingsuitslag. Door te stemmen voor een kandidaat van een bepaalde lijst verenigt de kiezer zich noodzakelijkerwijs zowel met de kandidaat als met de lijst waarop deze voorkomt.

Ter wille van de democratie is het derhalve wenselijk dat tijdens de hele duur van de zittingsperiode, met betrekking tot het begrip fracties, wordt verwezen naar het aantal verkozenen dat is vastgesteld op grond van de verkiezingsuitslag.

Zoals de zaken thans liggen, wordt in het reglement van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad geen rekening gehouden met de gevolgen van het eventuele overlopen voor de situatie van de fractie(s) die overeenkomstig artikel 9.1. is (zijn) gevormd.

Wat het overlopen betreft, blijven er dus verschillende vragen onbeantwoord. Kan een lijst die, door het overlopen van gekozenen, 10 % van de zetels heeft behaald binnen de overeenkomstige taalgroep in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad al dan niet een fractie vormen overeenkomstig artikel 9.1.? Dient er, nadat iemand is overgelopen, voor de toepas-

l'article 9.1. du règlement? Pour l'application des différentes règles de répartition proportionnelles prévues par les articles 11.1., 11.4., 20.3., 21, 22.2., 22.3., 23, 24, 53 et 54.3., convient il, après intervention d'un transfuge, d'avoir égard à la situation avant transfuge ou après transfuge? Convient il, en cas de transfuge ou de départ d'un membre de l'Assemblée, de remettre en question les répartitions opérées conformément à la proportionnalité issue de la composition antérieure des groupes?..).

Il convient d'apporter réponses à ces questions, à peine de vide juridique (et de risques de dangereuses controverses en cas de transfuges).

Il paraît le plus opportun de prévoir la stabilité de la répartition des mandats et des prérogatives des groupes ainsi que la stabilité de la notion même de groupe politique au cours d'une législature, pour plusieurs motifs :

1° Nonobstant la liberté des élus de quitter les groupes élus composés en suite de leur figuration sur des listes électorales déterminées, il convient de souligner que, dans le cadre d'un scrutin par listes, les élus figurant sur des listes se trouvent mandatés par l'effet de la conjonction de leur présence sur une liste et de leur propre score électoral. Le vote de l'électeur à l'égard d'un candidat figurant sur une liste déterminée emporte nécessairement adhésion, tout à la fois, à la personne du candidat choisi et à la liste qui le présente.

En cas de transfuge, le conseiller, mandataire politique, vient à rompre le mandat qui le liait à l'électeur, à tout le moins dans sa dimension d'adhésion de l'électeur à la liste qui l'a présenté. Il ne serait dès lors pas de bonne démocratie que ce transfuge puisse produire quelque effet sur les prérogatives des différents groupes politiques résultant des élections, avant en tout cas que l'électeur n'ait à nouveau pu se prononcer à l'égard du conseiller transfuge, lors d'élections ultérieures (l'électeur choisissant alors de sanctionner ou non le transfuge).

2° Il est de l'intérêt du fonctionnement démocratique des assemblées de voir assurer une stabilité suffisante, au cours des législatures, quant à la répartition des différentes fonctions (à peine, entre autre, de risques de chantages peu conformes aux fonctionnements sereins du jeu démocratique).

On notera par ailleurs que le libellé actuel de l'article 9.1. du règlement du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale fait déjà obstacle à ce qu'un groupe politique puisse être composé de conseillers élus sur des listes électorales différentes et fait déjà référence au seul nombre de sièges obtenus par une liste (et non au nombre de sièges détenus par les élus entendant composer un groupe politique) pour déterminer si un groupe peut ou non être créé ou maintenu.

sing van de verschillende regels inzake evenredige verdeling gesteld in de artikelen 11.1., 11.4., 20.3., 21, 22.2., 22.3., 23, 24, 53 en 54.3., rekening te worden gehouden met de toestand vóór of na het overlopen? Moeten, in geval van overlopen of van uittreding van een raadslid, de verdelingen die volgens de regel van de evenredige verdeling zijn gedaan op grond van de vroegere samenstelling van de fracties ongedaan worden gemaakt?

Om te vermijden dat er een rechtsvacuüm ontstaat en dat er in geval van overlopen gevaarlijke meningsverschillen ontstaan, dienen deze vraagstukken te worden opgelost.

Het lijkt raadzaam te zorgen voor stabiliteit in de verdeling van de mandaten en de voorrechten van de fracties en voor een vaste interpretatie van het begrip fractie tijdens een zittingsperiode, en wel om de volgende redenen :

1° Hoewel de verkozenen het recht hebben de fracties bestaande uit gekozenen die op bepaalde kieslijsten voorkwamen te verlaten, zij erop gewezen dat de gekozenen in het kader van een stemming door middel van lijsten, een mandaat verkrijgen door hun aanwezigheid op een lijst en mede door hun persoonlijke verkiezingsuitslag. Door te stemmen voor een kandidaat van een bepaalde lijst verenigt de kiezer zich noodzakelijkerwijs tegelijk met de kandidaat en de lijst waarop deze voorkomt.

Ingeval het raadslid, dat een politiek mandataris is, overloopt, houdt hij zich niet aan het mandaat dat hij van de kiezer heeft gekregen, tenminste in zoverre de kiezer zich met de lijst waarop hij voorkwam heeft verenigd. Ter wille van de democratie mag zulks geen gevolgen hebben voor de voorrechten van de verschillende politieke fracties die op grond van de verkiezingsuitslagen werden gevormd, alvorens de kiezer bij latere verkiezingen opnieuw zijn stem kan uitbrengen (en de overloper al dan niet afstraft).

2° Voor de democratische werking van de assemblees is het van belang dat er tijdens de zittingsperiode wordt gezorgd voor voldoende stabiliteit in de verdeling van de verschillende ambten (zo niet zou er onder meer chantage kunnen worden gepleegd, wat niet te rijmen valt met de serene werking van de democratie).

Er zij voorts opgemerkt dat, luidens het artikel 9.1. van het reglement van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, een fractie niet kan worden gevormd met raadsleden die op verschillende lijsten zijn gekozen. Om uit te maken of een fractie al dan niet kan worden gevormd of gehandhaafd, maakt het huidige artikel 9.1. alleen gewag van het aantal zetels die een lijst heeft behaald (en niet van het aantal zetels van de verkozenen die een fractie wensen te vormen).

**PROPOSITION DE MODIFICATION
DU REGLEMENT****du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale
en vue de régler
les effets des transfuges***Article unique*

Remplacer l'article 9, point 1 du Règlement du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale par le texte suivant:

«Lorsqu'une liste électorale a obtenu au moins 10 % des sièges au sein d'un groupe linguistique du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, les élus de cette liste peuvent constituer un groupe politique. En cas de fraction d'unité, le chiffre obtenu est arrondi à l'unité supérieure. Pour l'application du présent article et des articles 11.1., 11.4., 20.3., 21, 22.2., 22.3., 23, 24, 53 et 54.3. du présent règlement, il sera toujours fait référence, durant une même législature, au nombre d'élus de la liste dont les élus ou des élus ont constitué un groupe politique».

5 avril 1996.

Denis GRIMBERGHS (F)

**VOORSTEL TOT WIJZIGING
IN HET REGLEMENT****van de Brusselse hoofdstedelijke Raad
om een regeling te treffen
voor de gevolgen van het overlopen***Enig artikel*

Punt 1 van artikel 9 van het reglement van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad vervangen door de volgende tekst:

«Wanneer een kieslijst ten minste 10 % van de zetels binnen een taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad heeft behaald, kunnen de verkozenen van die lijst een fractie vormen. Ingeval een breuk van een eenheid wordt verkregen, wordt dat getal naar de hogere eenheid afgerond. Voor de toepassing van dit artikel en van de artikelen 11.1., 11.4., 20.3., 21, 22.2., 22.3., 23, 24, 53 en 54.3. van dit reglement zal er gedurende eenzelfde zittingsperiode steeds verwezen worden naar het aantal verkozenen van de lijst waarvan de verkozenen of verkozenen een fractie hebben gevormd».

5 april 1996.

